

**Progresjonsplan
for fagområdet:**

**”Etikk,
religion og
filosofi”**

felles for alle aldre:

- Gi plass til undring og filosofering
- Få hjelp i konfliktsituasjoner
- Respektere hva barn og foreldre tror på
- Markere religiøse høytider
- Alle fra 2-6 år drar på julegudstjeneste (dersom foreldre ikke ønsker det – er de i barnehagen)
- Markere alle kulturer/land som er representert på avdelingen, for eksempel feire nasjonaldag (samarbeid med foreldre)
- Alle skal ha kjennskap til fadderbarnet vårt
- feire bursdag til fadderbarnet vårt

Spesielt for aldersgruppene:	Innhold / utstyr / rammer:	Voksenrollen - tiltak / aktiviteter for å få progresjon:
<p>1 år:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vise omsorg for hverandre - Få begynnende forståelse for at egne handlinger får konsekvenser - Utvikle empati - Markere de ulike høytider ved visualisering/ konkrete - La barna få en god opplevelse av nissen 	<p>Jul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Markere advent - Tenne lys - Kalender- julekrybbe - Sancta Lucia - Lage gaver - Nissefest <p>Påske:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Synge sanger - samlinger - Påskeverksted - Egg / påskeegg - Enkel dramatisering - Markere nytt liv 	<ul style="list-style-type: none"> - Være positive og gode rollemodeller - Benevne i forhold til empati, gi forståelse - Gi ros og anerkjennelse - Samtale og åpenhet - Skrive handlingsplan - Bruke seg selv i forhold til f.eks; drama, sang, skape stemning... - Må vise akseptabel atferd - Organisere i små grupper - Innhente kunnskap om religion som er representert på barnehagen - Respekt - Tid og nærhet til barna – slik at vi får tak i det som opptar barna
<p>2 år:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lære å hjelpe hverandre - lære å dele - konflikthåndtering - undring – samtaler - vise respekt for liv - få erfaring med juleevangeliet (figurer, fortelles som eventyr) 	<ul style="list-style-type: none"> - kalender; være med å trekke lapper 	<ul style="list-style-type: none"> - lære barna å ha respekt for andre liv; dyr, insekter... - være gode forbilder i forhold til konfliktløsning- finne konstruktive løsninger - lærer-i-rolle

<ul style="list-style-type: none"> - få opplevelser ved kirkebesøk; trygghet, samhold og tilhørighet. 		
<p>3 år:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ta vare på hverandre - vise respekt for andres ting - ha forståelse for at egne handlinger får konsekvenser 	<ul style="list-style-type: none"> - hjelpemidler; ”steg for steg” og ”du og jeg og vi to” 	<ul style="list-style-type: none"> - stille spørsmål og undre seg sammen med barnet
<p>4 år:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kan innholdet i juleevangeliet - forventer at de lærer sanger om jul og påske - får mulighet til å bidra på julegudstjenesten (kor /sang) - forventer at de forstår hvorfor vi gir gaver til barn i et annet land (julegudstj) - barna får innblikk i ”jul i gamle dager”, et annet perspektiv på for eksempel gaver 	 	<ul style="list-style-type: none"> - Skape rom for opplevelser, undring, ettertanke og gode samtaler - Skape interesse for og bidra til forståelse og toleranse for forskjellige kulturer og ulike måter å leve på.
<p>5-6 år:</p> <ul style="list-style-type: none"> - forventer at de kan veilede / hjelpe andre med normene / reglene vi har i barnehagen - være med å praktisere og overholde etiske retningslinjer - forventer at de ordner opp / prøver å ordne konflikter selv - har empati – klarer å leve seg inn / forstå andre barn - mer forståelse og innblikk, for 	<ul style="list-style-type: none"> - fortelling, undring, åpenhet, respekt og likeverd - Kari Lamer - Bøker med mer tekst => god litteratur 	<ul style="list-style-type: none"> - Vise interesse og engasjement. - Møte barnet, tro, spørsmål og undring med alvor og respekt - Være ydmyk i møte med andre - Informere, følge opp, hjelpe, støtte, anerkjenne, lytte - Bruke praksisfortellinger/tekstskaping for å få innblikk i barns undring

eksempel
juleevangeliet,
påskebudskapet

- de er med og ordner høstfesten der inntekten går til fadderbarn
- har mer kunnskap om hva et fadderbarn er og info om det barnet

